MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-14 ta' April, 2008

Citazzjoni Numru. 81/2007

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-26 ta' Frar, 2007 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fit-12 ta' Diċembru, 2003 kif jindika ċ-ċertifikat anness bħala dokument "A";

2. Illi kunsens tal-partijiet kien eskluż minħabba żball fuq l-identita' tal-parti l-oħra, Artiklu 19(1)(b) Kapitlu 255;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li tista' mix-xorti tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa, Artiklu 19(1)(c) Kapitlu 255;

4. Illi l-kunsens kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ, Artiklu 19(1)(d) Kapitlu 255;

5. Illi l-kunsens ta' waħda mill-partijiet ġiw miksub bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt ta' l-att taż-żwieġ, Artiklu 19(1)(f) Kapitlu 255;

6. Illi waħda mill-partijiet għalkemm mhux interdetta jew marida b'moħħha, ma kellhiex fiż-żmien li sar iż-żwieġ, ukoll minħabba raġuni temporanja, setgħat intelletwali jew ta' rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaż-żwieġ, Artiklu 19(1)(h) Kapitlu 255;

7. Illi meta l-partijiet iżżewġu l-attriċi kellha tnejn u għoxrin sena u l-konvenut ħamsa u għoxrin sena. Xi sitt xhur wara ż-żwieġ bdew il-problemi. Il-konvenut kien isawwat lill-attriċi, kif jirriżulta mir-rapporti li għamlet l-attriċi fl-2005 (ara dokument numru B1 u B2) u miċ-ċertifikat tat-tabib Dr. Alfred Grech (dokument C). Fil-fatt sa minn qabel iż-żwieġ il-konvenut kellu problemi ta' xorb li komplew żdiedu wara ż-żwieġ. Dawn il-problemi wkoll impinġew fuq il-kunsens tal-konvenut għaż-żwieġ. Dan il-vizzju tal-konvenut ħoloq fih difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha, u ħoloq anomalija psikoloġika serja li għamlitha mpossibbli għall-konvenut li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Għaldaqstant l-esponeni jitolbu bir-rispett lil dina l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1. Tiddikjara li ż-żwieġ kuntrattat bejn il-partijiet fit-12 ta' Diċembru, 2003 huwa null *ai termini* ta' l-Artiklu

19 (1) (b), (c), (d), (f) u (h) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta u għal finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż.

Il-konvenut huwa nġunt biex jidher għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, ippreżentata fil-25 ta' Frar, 2008, li permezz tagħha espona bir-rispett u bil-ġurament ikkonferma:

Illi hu jaqbel li ż-żwieġ bejn il-partijiet huwa null skond l-Artikli 19 (1)(d) u 19 (1)(f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta, iżda mhux għar-raġunijiet mogħtija mill-attriċi u bl-ebda mputabbli fuq il-konvenut, u dan kif spjegat fl-affidavit hawn anness ma' din ir-risposta.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi A, ta' ommha, u tal-konvenut B.

Rat il-verbal tas-seduta tal-25 ta' Frar, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2003 a bażi ta' l-Artiklu 19 (1) (b), (c), (d), (f) u (h) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut kif diġa' ngħad qabel ma' din it-talba għal raġunijiet oħra.

Kif pero' dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li*

kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (b) – kunsens eskluż fuq żball fuq l-identita' tal-parti l-oħra;

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) –esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu.

19 (1) (h) – li waħda mill-partijiet għalkemm mhux interdetta jew marida b'moħħha ma kellhiex setgħat intelletwali jew ta' rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaż-żwieġ.

Mill-provi mressqa l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ falla kważi mill-ewwel u wieħed mill-ewwel jirriskontra dan hekk kif żwieġ li sar f'Diċembru 2003 jisfaxxa sa nofs l-2006 meta saret separazzjoni konsensali. L-ikbar aggravju ta' l-attriċi huwa l-fatt li l-konvenut kellu problema ta' xorb u anke jerfa' jdejh fuqha filwaqt li l-konvenut jgħid li l-attriċi ma riditx illi miż-żwieġ ikollhom it-tfal.

Ħafna mill-kontenut ta' l-affidavits prodotti jirrakkuntaw episodji wara ż-żwieġ u naturalment x'ġara wara ż-żwieġ

hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda anke hawn, fil-fehma tal-Qorti hemm indikazzjonijiet li ż-żwieġ kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*"

Waħda mill-kawżali ta' l-attur hija n-nuqqas ta' diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995). Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Mill-provi mressqa mill-attriċi l-Qorti jirriżultalha pruvat li l-konvenut kellu problema ta' xorb li setgħet ma kinitx taf biha qabel, filwaqt li ma ġietx kontestata lanqas l-

allegazzjoni tal-konvenut illi l-attriċi ma riditx li jkollhom tfal, għalkemm dan jista' jkun għaliex iż-żwieġ mill-ewwel beda ħażin. Għalhekk għall-Qorti jirriżultawlha l-aggravju skond is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi, iżda mhux l-aggravji l-oħra.

Għal dawn il-motivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-12 ta' Diċembru, 2003. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-kontendenti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------